

БИЗНЕС КОМПАС

за Норвегия през 2021 г.

1. Обща информация

ТЕРИТОРИЯ - 385 хиляди км²

НАСЕЛЕНИЕ – 5.328 милиона жители

СТОЛИЦА - Осло

РЕЛИГИИ – Лутерани - 68,7% от населението, 3,4% мюсюлмани, 3% католици, 3,7% са християни от други деноминации, а 18.3% от населението се категоризират неопределени

НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК - 17 май, Ден на приемането на норвежката Конституция

НАЦИОНАЛНА ВАЛУТА – норвежка крона (1 EUR=10.21 NOK)

ОФИЦИАЛНИ ЕЗЦИ – букмол норвежки език и нюноршк норвежки език

ДРУГИ ОСНОВНИ ЕЗИЦИ – малциства, които говорят на самски или финландски

2. Държавно устройство

Форма на управление – Конституционна монархия

Законодателна власт – Парламент, състоящ се от 169 депутати, които биват избирани за период от четири години

Държавен глава – Крал Харалд V

Изпълнителна власт /вкл. състав на правителството/ -

Норвегия е конституционна монархия с демократична парламентарно-правителствена система. Конституционна, защото според конституцията властта на правителството произлиза от изпълнителната власт, дадена на краля. Демократична, защото според конституцията властта е в ръцете на народа, тъй като всички граждани могат да участват в парламента на страната (Стортингет) и в окръжните и общинските съвети. Парламентарна, защото правителството има изпълнителната власт, но не може да управлява без подкрепата на парламента, който има законодателната власт.

Правителството се състои от 19 министри, разпределени в 15 министерства.

Министър-председател – г-жа Ерна Солберг

министър на труда и социалните въпроси – г-н Торбьорн Ръое Исаксен

министър на децата и семействата - г-н Кжел Инголф Ропстад

министър на финансите – г-н Жан Торе Санер

министър на отбраната – г-н Франк Баке-Дженсен

министър на здравеопазването – г-н Бенг Хьое

министър на правосъдието и обществената сигурност – г-жа Моника Меланд

министър на климата и околната среда – г-н Свейнунг Ротеватн

министър на местното самоуправление и модернизацията – г-н Николай Аструп и г-жа Линда Хофстад Хелъланд

министър на културата – г-н Абид Раджа

министър на научните изследвания и висшето образование - г-жа Гури Мелби и г-н Хенрик Асхайм

министър на земеделието и храните – г-жа Олауг Вервик Болестад

министър на търговията и индустрията – г-жа Изелин Найбо и г-н Од Емил Ингебригцен

министър на петрола и енергетиката – г-жа Тина Бру

министър на транспорта - г-н Кнут Арилд Харейде

министър на външните работи – г-жа Ине Ериксен Съореиде и г-н Даг-Инге Улщайн

• Последни проведени парламентарни избори /вкл. резултати от изборите/:

През септември 2017 г. са проведени редовни парламентарни избори. 169-членния състав на парламента се представлява от следните партии:

Партия на труда – 49 места
Консервативна партия – 45 места
Прогресивна партия - 26 места
Центристка партия – 19 места
Социалистическа лява партия – 11 места
Християн-демократическа партия – 8 места
Либерална партия – 8 места
Зелена партия - 1 място
Червена партия - 1 място
Независими - 1 място

Следващи избори за парламент предстоят на 13ти септември, 2021 г.

3. Икономика и основни макроикономически показатели на страната

Кралство Норвегия има уникална икономика, която много често се използва за успешен пример за система, комбинираща елементи от капитализъм и социализъм. Страната има един от най-високите БВП на глава от населението 82 хиляди щатски долара, която я нарежда на 4то място в света през 2018.

Страната има солиден търговски излишък благодарение на успешния износ на петрол, газ и морски продукти. Високо ниво на образование 42% (oecd tertiary education grades ratio) и сравнително ниско ниво на безработица.

Учудващото е, че всичко това е постигнато в комбинация с много високи нива на икономическо равенство в странение с други страни в света. Според Световната банка, Норвегия е на 13-то място с коефициент на Джини равен на 27.6 през 2018 г. В сравнение България е на 114-то място с коефициент от 40.4, а САЩ на 120-то с 41.1.

Правителството контролира ключови области, като например жизненоважния нефтен сектор (чрез широкомащабни държавни предприятия) и енергийния сектор. Държавното участие в икономиката продължава да намалява в следствие на процесите на дерегулация и приватизация. Земеделието и риболовът са в частни ръце, с изключение на около 10% от горите, използвани за лесовъдство, които са държавна собственост. Значителен дял от норвежката икономика се състои от сектора на услугите, в това число на търговия на едро и дребно, банковите услуги, застраховането, инженеринга, транспорта и съобщенията и публичните услуги.

През 2019 г. секторът на услугите като цяло има дял от 57.72 % в БВП. Нефтохимическата промишленост, включително добивът на суров нефт и газ, съставлява около 17 % от БВП и малко над 49 % от износа през 2020 г.

Водноелектрическите централи произвеждат около 98-99% от електроенергията на Норвегия - по-голям дял от всяка друга страна в света.

- Природни ресурси – петрол и газ, риба, горски и водни ресурси, минерали (напр. желязна руда и алуминий)

- Данъчна система:

Различните видове данъци могат да бъдат разделени на преки и непреки.

Преките данъци включват данък общ доход за физическите лица и бизнеса и данък върху нетното богатство. Косвени данъци включват данък добавена стойност, акцизи и мита.

Печалбите на компаниите се облагат като обикновени доходи на плосък данък от 23%. Данъкът върху добавената стойност е общ данък върху вътрешното потребление на стоки и услуги, предназначен за генериране на приходи за държавата. Данъкът върху добавената стойност се събира и внася от страна на бизнеса, който подлежи на облагане с ДДС. Общата данъчна ставка е 25 %. Намалена ставка на ДДС от 15 % се прилага за хранителни продукти, а с най-нисък размер ДДС от 12 % се облагат определени услуги като пътнически транспорт, хотелско настаняване, обществените телевизионни програми, достъп до кина, спортни състезания, паркове и центрове за развлечение.

•БВП - съотношение по последни данни (2020):

потребление на домакинства: 38%
държавно потребление: 25,3%
инвестиция в основен капитал: 24.3%
инвестиция в материални запаси: 3,5%
износ на стоки и услуги: 35.5%
внос на стоки и услуги: -29.1%

•Разпределение на БВП по сектори (2019):

селско стопанство: 1,9%
индустрия: 29,1%
услуги: 57,7%

•Търговска политика:

Норвегия договаря споразумения за свободна търговия с други държави чрез Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ).

Търговските споразумения гарантират достъпа на норвежкия бизнес до международните пазари и улесняват търговията със страните партньори. Един от основните приоритети на норвежката търговска политика е да се увеличи достъпът до пазара на произведени стоки, риба и услуги.

В момента Норвегия има споразумения за свободна търговия със следните страни:

Чили, Южна Корея, Палестинската територия, Хърватия, Ливан, Сингапур, Египет, Северна Македония, Южноафриканският митнически съюз (SACU), Израел, Мексико, Тунис, Йордания, Мароко, Турция и Канада

•Туристическа политика:

Туристическа стратегия целяща по-висока добавена стойност и продуктивност в туристическия сектор, устойчиво развитие на селските общини чрез създаване на целогодишна заетост и изграждане на имидж на Норвегия като „устойчива” дестинация.

•Масщабни промишлени, енергийни, инфраструктурни и др. проекти:

Норвежкят парламент (Stortinget) има дългосрочна цел до 2050 г. да разработи Е39 като подобрена и непрекъсната крайбрежна магистрала свързваща градовете от Кристиансанд на юг до Тронхейм на север. Норвежката администрация за обществени пътища е изпълнител на проекта. Когато бъде напълно изградена, магистралата ще бъде с дължина 1100 километра и ще включва множество тунели и мостове.

•Състояние на транспортната инфраструктура на страната:

Обществени пътища, общо: 94 902 Км
Общ брой на пътните тунели: 1 000
Обща дължина на пътните тунели: 800 km

Железопътна мрежа, общо: 4 200 km
Електрифицирани: 2 480 km
Летища: 67
Основните пристанища: 60
Рибарски пристанища: 750

•Макроикономически показатели с аналитичен коментар 2020 г.

БВП: 399 900 млн. щ.д.
Ръст на БВП: -2,5 %
Безработица: 4.8 %
Инфлация: 1.3 %

През 2020 г., спадът и възстановяването на норвежката икономика бяха по-бързи в сравнение с повечето други европейски страни. Норвежката крона достигна 40-годишно дъно през март 2020 г., когато страната беше силно засегната от рязък спад в цените на петрола и газа. През април, Норвегия реши да намали краткосрочното си производство на петрол в опит да вдигне световните цени. Икономическото възстановяване започна още през юни, когато първата вълна на пандемията утихна. Ограниченията, въведени за намаляване разпространението на коронавируса, удариха най-силно малките и средни предприятия. През 2020 г. над 20% от предприятията в Норвегия обявиха сериозен риск от фалит. Тази опасност беше отложена благодарение на програмите въведени от правителството. Въпреки публичната парична подкрепа и широкообхватна програма за заем на банките, брутният дълг на Норвегия не се увеличи през 2020г. благодарение на суверенния инвестиционен фонд.

4. Привлечени преки чуждестранни инвестиции и местни инвестиции в чужбина

•Географско разпределение

Най-големите норвежки преки инвестиции в чужбина са в Холандия, Ангола, Швеция, Дания, САЩ и Обединеното Кралство.

По отношение на чуждестранните инвестиции в Норвегия, най-големи инвеститори са Швеция, САЩ, Холандия, Дания и Франция.

•Секторно разпределение

Най-големите норвежки преки инвестиции в чужбина са в производството, минната и добивна промишленост, химически продукти, информационни и комуникационни технологии.

Най-много преки чуждестранни инвестиции в Норвегия има в добивната промишленост, финансовите и застрахователни услуги, както и в търговията на едро и дребно, вкл. ремонт на автомобили и мотоциклети

•Абсолютни стойности на ПЧИ

В края на 2019, Норвежките преки инвестиции в чужбина възлизат на 1 857 млрд. норвежки крони. Размерът на преките чуждестранни инвестиции в Норвегия е 1 439 млрд. норвежки крони.

5. Външна търговия

•Членство в международни търговски и финансови организации

Норвегия е страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП). Норвегия е член-основател на Организацията на обединените нации и нейните партньорски организации и е член на Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО), от 1949 г. Норвегия е член на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ).

Норвегия е член на редица други международни организации, включително МВФ, ОИСР, Световната банка и Световната търговска организация (СТО).

•Данни за външната търговия на страната. Географско разпределение на външната търговия, основни външно-отърговски партньори. Основни стоки по вноса/износа на страната:

Общо износът на стоки възлиза на 82,7 млрд. щ.д. през 2020 г., а вносът е в размер на 81,3 млрд. щ.д. Търговското салдо е положително и е в размер на 1,4 млрд. щ.д.

Норвегия изнася предимно за Обединеното Кралство (17,4% от износа), Германия (11,6%), Холандия (9,9%), Швеция (9,9%), Китай (7,8%), Франция (5,1%), Дания (4,2%) САЩ (4%).

Основните стоки в износа на Норвегия са петрол и петролни продукти (49%), риба и морски продукти (12,9%), машини и оборудване (9,6%), алуминий (4%) и никел (1.5%).

Основни страни вносители в Норвегия са Китай (12%), Германия (11,4%), Швеция (10,6%), САЩ (6,8%), Дания (5,4%), Обединеното Кралство (5.4%) и Полша (3.7%).

Стоковата листа по вноса в Норвегия включва машини и оборудване, превозни средства, химикали, метали и мебели.

6. Развитие на търговскоикономическите отношения с България

•Данни за развитието на стокообмена /в табличен вид/

Година	2020	2019	промяна
Износ от Норвегия за България	22,881 млн. евро	22,681 млн. евро	0,9%
Внос от България за Норвегия	46,679 млн. евро	42,681 млн. евро	9,4%

•Възможности за разширяване на българския износ за страната. Перспективни стоки и услуги: ИТ продукти, услуги и решения, храни и вина, продукти на химическата промишленост, преди и текстил.

•Тенденции в развитието на взаимната търговия. Перспективни области за бъдещо развитие на двустранните търговско-икономически отношения:

Интерес за България представляват опитът, постиженията и възможностите на Норвегия в области като корабостроенето, транспорта, рибарството и аквакултурите.

През 2009 г. в София се учреди Българо-Скандинавска търговска камара, която обединява фирми от скандинавските страни, вкл. и Норвегия, които работят в България.

Норвежко-българската бизнес група е създадена през 2015 г. с цел укрепване на норвежко-българските бизнес отношения и насърчаване на двустранните икономически дейности.

7. Правнонормативна база и полезни бизнес контакти

•Официални електронни страници, в които може да се намери информация за митническия и данъчен режим на страната, основните местни закони, регламентиращи външноикономическата и стопанска дейност:

Норвежка Митница - <https://www.toll.no/en/>

Данъчна служба на Норвегия - <https://www.skatteetaten.no/en/business-and-organisation/tax-for-businesses/>

Основни закони преведени на английски език - https://lovdata.no/info/information_in_english

•Контактна информация за водещите местни търговско-промишлени палати, стопански камари и браншови организации:

Българските фирми, които проявяват интерес да развият бизнес с Норвегия, могат да намерят контактна информация за всички норвежкати стопански камари на интернет адрес - <https://en.chamber.no/tjenester/nyt-tige-lenker/>

Информация за надеждни консултантски и юридически фирми в страната, които могат да бъдат търсени за съдействие от българския бизнес:

Списък с адвокатски кантори в Норвегия – <http://www.lawfirmslawyers.eu/index.php?task=viewcategory&catid=35>

Консултантска фирма, предлагаща представителство и бизнес услуги - <http://www.achievaaint.com/>

Консултантска компания, предоставяща и счетоводни услуги – <https://www.ecovis.com/en/>

•Координати на българската дипломатическа мисия (СТИВ) и почетни консулства в страната
Координати на дипломатическата мисия в Осло:

Посолство на Република България в Кралство Норвегия

Адрес: Tidemandsgate 11, 0244 Oslo

Телефон: +47 22 55 40 40

Работно време:

08.30 - 17.00 ч.

E-mail: Embassy.Oslo@mfa.bg

Служба по търговско-икономическите въпроси:

тел: 0047 41374175

електронен адрес: s.mihaylov@mi.government.bg

дата 15.06.2021 г. изготвил: Стоян Михайлов, СТИВ-Осло